

A MAGYAR OPTIKAI MŰVEK (MOM) jogelődje alapításának 140. évfordulóján
Tisztelettel üdvözlöm a MOM jogelőd alapításának 140. évfordulója
alkalmából rendezett megemlékezés minden résztvevőjét, külön
köszöntöm a MOM Emlékalapítvány kuratóriumát, Sörös Antal elnökurat.

Tájékoztatom a MOM Mátészalkai Gyárának telepítéséről inkább
élménybeszámoló lesz, mivel a telepítés tevékeny részese voltam 1972-től
kezdődően.

1969-ben lettem 5. éves hallgató a Miskolci NME-n. Ekkor már foglalkoztam a
diplomaterv kiválasztásával, gondolva leendő munkahelyre is. Az egyetem
hirdetőabláját olvasgatva találtam rá a Magyar Optikai Művek diplomaterv
kiírásaira. Jelentkeztem, Kretschmer Árpád személyzeti főosztályvezető
tájékoztatót a MOM jelenéről, terveiről. Választottam diplomaterv feladatot
(célgép tervezés), mely megalapozta azt, hogy 1970-ben itt munkahelyet is
kapjak (2év) a technológiai fejlesztési osztályon.

Hogyan is kerültem kapcsolatba a Mátészalkai gyártelepítéssel?

A magyar kormány „IPARDECENTRILÁCIÓS” programja alapján indult már
1969-ben Mátészalkán eredeti terv szerint a „Vízóragyár” létesítése, építése.
Az építkezés megkezdése során a KGST megállapodás alapján a
szemüveglencse gyártás jelentős bővítése vált szükségessé. Így az optikai
gyártás telepítése megelőzte a vízóra gyártás telepítését. Felvonulási épületben,
a mechanikai csarnokban kezdték el a szemüveglencse és finomoptikai gyártást.

1972 elején Dr Horváth Róbert műszaki igazgató és Almásy Lőrinc optikai
ágazatvezető felajánlottak a Mátészalkai Gyárban egy művezetői állást és a
mechanikai részleg telepítését.

Elfogadtam, jó fizetés, egzisztencia, stb.

1972 közepén jelentkeztem a Mátészalkai Gyárba dolgozni

- A szemüveglencse-gyártás a mechanikai csarnokban, a felvonulási
épületben a síkoptikai elemek gyártását már telepítették, ezeken a
helyeken folyt a gyártás.
- Az optikai telepítést és a gyártásindítást 10-12 fő Mátészalkára költözött
MOM szakember irányította, saját maguk is dolgoztak a gépeken. Ezen
kívül még rendszeresen utazott Mátészalkára (ingázott) 5-6 fő. Molnár
Mihály gyárigazgató is optikai szakember volt.
- Ahogy láttam, nehéz volt az embereket betanítani a nem teljesen
leírható/leírt technológiára, mivel ők még nem voltak szakmunkások, un.
betanított dolgozók voltak.

A mechanikából még semmi sem volt. 1972-ben kezdődött a műanyag-
feldolgozó műhely (műanyag-fröccsöntő műhely) kialakítása. Budapesten már
ezzel a technológiával is foglalkoztam.

1975-ben kezdődött az optikai csarnok építése, ahol a teljes szemüveglencse-gyártás, síkoptika, később finomoptika helyet kapott. Ekkor indult a mechanikai, azaz a vízóragyár telepítése.

A telepítés tervezése, előkészítése példaértékű volt.

Az „iparcentralizációs” döntés után 1966 körül Mátészalkán és környékén fiatalokat vettek fel ipari tanuló képzésre, akiket a MOM szakmunkásképzőben képeztek különféle gépi fémforgácsoló-, szerelő-, gépkarbantartó szakmunkásnak és egy pár főt technikusnak. Ők a képzés után a MOM műhelyeiben, különböző osztályokon dolgoztak kb. másfél évet, ahol megtanulták a gyártás fogásait és a MOM kultúrát.

Fontos: a **MOM kultúrát** alkalmazva sikerült az ISO 9001-t 1997-ben bevezetni 8 hónap alatt.

Az óriási előnyök mellett a telepítés során nehézségek is felmerültek.

Nem ugyanazok a műszaki feltételek voltak, de ezeket folyamatosan javítottuk.

Sikerült a „törzsgyári” kapcsolataim révén új korszerű gépeket üzembe állítani.

Jelentős volt a szakmunkás lemorzsolódás, a felvett dolgozók munkakultúrája jelentősen eltért az itt dolgozókéétól. Sok türelem, oktatás, nevelés kellett a beilleszkedéshez (Szakmai, viselkedésbeli)

A kiszolgáló személyzet nem tudott MOM hagyományok szerint dolgozni.

Rájuk is jellemző volt az előbb említett helyzet

A teljesítmény, eredeti („Törzsgyári) norma szerint csak két év múlva érte el 100%-t. Ez nagyon sok kritikára adott alkalmat a központban.

A bérfeszültség törzsgyár-gyáregység között folyamatosan nehezítette az együttműködést a központtal.

Előnyeim

- 2évig Budapesten dolgoztam sok területet, vezetőjét ismertem, bárhova bemehettem, konzultálhattam, kérhettem segítséget.
- Elégé ismertem a MOM kultúrát
- Elég sok mindent manuálisan, a gyakorlatban is végeztem, gyakoroltam Budapesten
- A dolgozók hasonló korúak voltak.
- Az eredményük, teljesítményük növekedésével arányosan el tudtam érni a jövedelemnövekedésüket.

Összefoglalva, a MOM ipartelepítése példa értékű volt. Jól előkészítve, körültekintően, a humán erőforrás időbeni felkészítésére, a feltételek megteremtésére.

Ezzel szemben az optikai gyártás gyorsan, jelentős előkészítés nélkül zajlott (a kormánydöntés alapján), sok nehézséggel és problémával kellett megküzdeni. A törzsgyári dolgozók erőfeszítése, a helyi dolgozók helytállásának eredménye az lett, hogy 1998-ban C. Zeiss minőségű (szigorúbb volt a DIN előírástól)

szemüveglencsét tudunk kb. 70%-os kihozattal gyártani és szállítani az akkori NSZK-beli C. Zeissnek. Ennek eredményeképpen vásárolta meg (privatizálta) a Zeiss, a szemüveglencse gyártó üzemet.

Köszönöm figyelmüket.